По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 63. Львів, середа 10. мая 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 1000 М
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 50 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 75 М. Між новинками і в редакційній части 150 М., на першій стороні 200 М. За дрібні оголошення 15 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 40 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 9. мая 1922.

Від Балтику до Чорного Моря.

Населення Східної Галичини постійно домагається вирішення великими союзними державами,

остаточної долі Сх. Галичини. Стан, в якім від трьох літ находиться країна, не тільки не причинюється до консолідації відносин, але навпаки доводить населення до економічної нужди, культурного занепаду та політичної порожнечі,

Під політичним оглядом Сх. Галичина находиться в дивовижному положенню. Три чинники відділовують на її долю. В першу чергу населення,

Другим чинником в тій справі є великі союзні держави, котрі в ході періпетій, яким підлягала галицька справа, вспіли переняти від Австрії суверенні права над Східною Галичиною до часу остаточної полагоди. Заняті великими проблємами світової політики, держави антанти не спішилися з полагодою галицького питання, постійно відсуваючи його в сутінь. Аж тепер, коли на порядку дня станула справа погашення джерел конфліктів і невдоволення, антанта мусить управильнити і справу Сх. Галичини, як важного чинника на перехрестю двох світів: сходу і заходу. Третій чинник — Польща, розпочинаючи війну із реституованою галицько-українською державою, думала в короткій дорозі зліквідувати і приєднати її до себе.

що Українці є большевиками, перед котрими треба боронити европейську культуру перед загладою. Цей „аргумент" о стільки мав успіх, що Найв. Рада 25. червня 1919 р. дала мандат Польщі тимчасово обсадити своїми військами Сх. Галичину. Від тої хвилі всі намагання Польщі пішли з одного боку в тому напрямку, щоби уніфікувати Сх. Галичину з Польщею і зробити її звичайною провінцією польської річипосполитої, а з другого боку польська дипльоматія старалася всіми силами перепинити вирішення галиц. справи міжнародніми чинниками в надії, що наступить свого рода задавнення. Вкінці такий провізоричний стан сприкрився і керманичам польського державного корабля і мін. Скірмунт був примушений звернутися до великих держав з нотифікацією східних границь Польщі. Тим думав він вичерпати справу. Та у відповідь на цю оригінальну нотифікацію прийшла відповідь від Англії й Франції такого змісту, що обі ці держави уважають вирішення, зглядно установлення східних границь Польщі за справу пильну, якої проволікати не можна.

Одночасно, як доносить кореспондент „Газети Варшавскої" п. Смогожевскі, який є безумовно добре поінформований, бо займає офіціяльну посаду пресового референта в польській амбасаді в Парижі, а тепер в тім самім характері находиться в Генуї, — Льойд Джордж в розмові із Скірмунтом теж признав наглою справу установлення східних границь Польщі. Згідно з версайльським трактатом держави антанти є покликані і управнені визначити східні границі Польщі. Льойд Джордж зробив навіть уступку Скірмунтови, впевнюючи його, що без конференції з ним тої справи не полагодить. Мимо того п. Смогожевскі каже, що нема причини до оптимізму з польського боку.

Всі познаки вказують, що справа Сх. Галичини стоїть на передодні остаточного вирішення. Яким буде те вирішення, трудно сьогодні сказати, але годиться зазначити, що тло, на якому виступає тепер східно-галицька справа, є широко закроєне. У своїй великій промові до англійських і американських журналістів, Льойд Джордж порушив всі питання, які нетерпляче ждуть свого вирішення. В уступі, пропущенім польською пресою і офіціяльним Пат-ом, а занотованім французькою пресою, Льойд Джордж специфікує всі ті державні твори, які не мають означених, зглядно затверджених границь, а саме: Польщу, Сх. Галичину, Україну, Литву, Естонію і Фінляндію. Генуа мусить остаточно розмежувати ці державні новотвори і визначити їх кордони.

Як бачимо,

Льойд Джордж трактує Сх. Галичину як окрему державну одиницю на рівні з Польщею і Фінляндією. Цікаво, що й Вел. Україна виступає як окрема держава, котрої границі вимагають міжнародного затвердження, зглядно усталення.

На цій широкій основі, на підкладі пацифікації східної Европи східно-галицька проблєма мусить бути вирішена згідно з волею населення краю, згідно з правом про самоозначення народів.

Також ситуація, в якій Східна Галичина як державний орґанізм має одержати остаточну санкцію великих держав, мусить бути уважана вповні корисною, бож це вирішення буде закріплене на очах цілого світа, на очах 34 держав, що беруть участь в генуенській конференції. Заключення трактату про 10-літній „божий мир" і мирові тенденції, які помічається в цілій Европі, улекшать екзекуцію рішення великих союзних держав.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередму свою адресу.

Українські справи.

„Голодним України".

Українські організації в Австрії обєднались в союз допомоги голодуючим. Нова організація називається „Голодним України" і має давати фізичну й духову допомогу голодуючим на В. Україні без ріжниці національностей.

До організації належать всі українські організації без ріжниці політичних напрямків, а саме: 1) Обєднаний робітничий комітет допомоги голодуючим, 2) „Січ" (безпартійна студентська організація), 3) „Драгоманівська Громада" (соц. студ. орг.), 4) Соціольогічний інститут, 5) „Т-во прихильників освіти", 6) Жіночий союз і 7) Ліга мира й свободи.

Головою комітету вибраний М. Грушевський (с. р.), його заступником О. Олесь (безпарт.), секретарем Чечель (с. р.), членами управи: б. австр. ген. О. Окуневський, Д. Левицький (гал. труд. партія), Пасічник (комуніст) і Н. Суровціва (безпарт.) (Рпр.)

Заходи лівих ес-ерів у Відні.

Ліві ес-ери у Відні — як подає „Русспресс" — в останніх часах радять над справою повороту на В. Україну. Минулого року член цієї партії Чечель пробував добитися леґалізації своєї партії на радянській Україні, одначе без успіху. Ця спроба має бути тепер повторена.

Виленщина -- Східна Галичина.

Віденська преса на основі інформацій з компетентних жерел доносить з Генуї, що Льойд Джордж рішений порушити на конференції в Генуї справу Виленщини у формі конкретного внеску. Він буде домагатися прилучення Виленщини до Литви або створення з неї незалежної держави. На випадок створення незалежної виленської держави, Литва одержала би як рекомпензату Млаву й Гродно.

По тим інформаціям великодержави рішучо не згодяться на прилучення Виленщини до Польщі.

Цю звістку повторює за віденськими денниками і польська преса та називає її новим „замахом" на Вильно.

Львівська „Газета Поранна" з 8. мая під сензаційним заголовком „Українці програли справу в Генуї" потішає своїх некритичних читачів, що „справу створення незалежної української держави із Сх. Малопольщі належить вважати погребаною". Таку звістку мали одержати „львівські українські керманичі" від своєї репрезентації в Генуї. Один з визначних українських політиків мав навіть назвати день, коли прийшла ця „вістка", „чорним четвергом".

Ця сензаційна видумка „Газ. Поранн-ої" очевидно виссана з пальця, бо ніхто такої звістки з Генуї не одержав [1]). Колиж порівнати цю видумку з донесенням з Генуї в справі Виленщини, яка находиться в далеко критичнійшім положенню відносно Польщі, як Східна Галичина, — виходить радше, що декому з редакції „Газ. Поранн-ої" чорно в голові.

Що так справді є, потверджує генуенський кореспондент „Газети Варшавск-ої", офіціяльний пресовий референт в польській амбасаді в Парижі, п. Смогожевскі, котрий доносить, що дня 5. мая відбулася півторагодинна конференція польського мін. для загр. справ Скірмунта з Льойдом Джорджем в справі східних границь Польщі. Ця конференція — як стверджує п. См. — не принесла для Польщі нічого нового. „Скірмунт усталив тільки з Льойд Джорджем три точки, які не представляли поважних сумнівів, а саме: I. справа визнання східних границь Польщі є справою міжсо-

[1]) Навпаки, до нас доходять відомости, що справа Сх. Галичини находиться на добрій дорозі до вирішення.

Пр. 131|22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник" ч. 58. з дня 4. мая 1922. в артикулах під наголовками 1) „Огляд французької преси" в уступі від слів „мабуть самі Поляки" аж до слова „окупацією". 2) Першомайське свято у Львові" в уступах від слів „яка обєднала би аж до слова „оргій". 3) „Новинки" а) заголовок артикулу першого, б) заголовок і початковий уступ артикулу третього аж до слова „культури", в) „З ґімназії С. С. Василіянок" в уступі від слів „Не дивуємося" аж до кінця артикулу містить в собі єство ad 1) і 2) злочину з § 65а з. к., ad 3а) проступку з § 300 з. к. ad 3б) проступку з § 302 з. к., ad 3в) злочину з § 65а) з. к. узнав доковану 3. мая 1922. року конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862. Д. п. д. № 6. ex 1863 а іменно засудженнє за переступство на гривну до 400 Мкп. — Львів, дня 5. мая 1922.

(Підпис нечиткий).

юзною, значить цією справою не може займатися ґенуенська конференція, II. Льойд Джордж признає потребу скорого полагодження цієї справи, III. Льойд Джордж не зініціює нічого в цій справі без попередного порозуміння зі Скірмунтом".

„Цей вислід — пише дальше п. См. — є цінний, одначе фактом є, що англійський премєр не хотів вдаватися в конкретну дискусію. Проте на справу скорого полагодження справи границь (очевидно такого, якого бажалаб собі Польща — Ред.) — не належить задивлятися надто оптимістично".

*

Впливовий денник „Курєр Познаньскі" доносить з Ґенуї, що Льойд Джордж має переказати справу Східної Галичини Союзови Народів. „Проти Польщі — пише дальше „К. П." — кромі Українців агітують завзято також Литовці, заінтересовані в справі Вильна, а головно Жиди, з поміж котрих ведуть провід жидівські банкирі Намір і Леон Мотцкін".

15. с. м. здержимо висилку часопису всім Вп. Передплатникам, що залягають з передплатою за місяць май!

Конференція в Ґенуї.

Ґенуенська кр'за.

В кругах конференції панував в суботу песимістичний настрій. Цю думку висловлено з французької і бельгійської, а також і з російської сторони. Суперечности дуже великі. Вісконте Веноста заявив, що конференція між Л. Дджоджом, Івенсом і Красіном виказала, що кредитові жадання Росії такі великі, що годі їх буде сповнити. Москалі заявляють, що вислід переговорів, які йдуть між ними, не зависить виключно від уділення їм кредиту. Зазначують вони, що уст. 7 меморіялу в справі власности і 11., який говорить про реформи російського законодавства, є для Росії дуже тяжкі. Колиб ці услівя, котрі висловлено також в 8. уступі льондонської опінії знавців, малося також перевести, то це означало би для Росії капітуляцію і перехід до ряду держав таких, як Туреччина і Єгипет. Росія не згодилася би на нарушення її суверенности. Дальше зачувати з кругів російської делеґації, що російська відповідь буде готова в понеділок веч. або у второк рано, бо Росія хоче переждати на становище Франції і Бельгії. Для спрецизовання цього становища велике значіння має конференція Барту з Жаспаром, котра перетягнулася через ціле полудне. Офіціяльно звідомлено, що французькі і бельгійські погляди узгіднено. Зачувати, що Барту предложив Жаспарови нову редакцію 7. уст. і що слід сподіватися, що Бельгія прийме цю нову формулу, котру Барту привіз з Парижа. Протягом нинішнього дня відбуде Сканцер конференцію з Чічеріном, а потім з Л. Джорджем.

Можливість розбиття ґенуенської конференції?

На конґресі шахтярів Зіновєв, говорячи про міжнароднє положення, сказав м. и.: Ґенуенська конференція може розбитися наслідком домагань бельгійських, французьких і англійських капіталістів в справі звороту їх власности. Коли совітська делеґація не згодиться на це, капіталісти намагатисямуть розбити конференцію. Це, що правда, спричинило би Росії значні труднощі, але і капіталістичні держави значно потерпіли би на цьому. Відданнє власности значить стільки, що завтра мусимо віддати фабрики, а позавтра землю. Тому то постановили ми не уступити що до цього.

Російська делеґація доносить, що петербурський совіт звернувся з проклямацією до робітників усіх країв, в котрій каже, що в найблищому часі може прийти до зірвання ґенуенської конференції. Капіталісти жадають від Росії звороту власности фабрик і банків. Весь сьвіт повинен знати, що Барту і Л. Джордж оборонюючи інтереси капіталістів, готові зірвати конференцію і втрутити Европу в економічний хаос. В інтересі части капіталу, який є в Росії, хочуть вони поставити ногу на карку сов. Росії, а забувають, що мають до діла з революцією, котра побідила в домашній війні і котра може гордо станути перед иншими правительствами. Петербурський совіт поздоровляє російську делеґацію і взиває її, щоби відперла затії капіталістів всього світу.

Л. Джордж остає в Ґенуї.

Всякі чутки про виїзд Льойда Джорджа з Ґенуї перед кінцем конференції лишені основи. Л. Джордж заявив офіціяльно, що не покине Ґенуї перед осягненням на конференції намічених цілий і лишиться в Ґенуї до кінця мая.

Частинний виїзд російської делеґації.

Йоффе виїхав з Ґенуї до Берліна, всі російські експерти покинули також Ґенуу, так що лишилися тільки Чічерін, Красін, Раковський і Літвінов зі своїми секретарями та мала частина канцелярійного персоналу.

Австрійська делеґація виїхала.

„Н. Фр. Прессе" доносить, що австріський канцлєр Шобер виїхав дня 6. ц. м. з цілою делеґацією до Відня, полишивши в Ґенуї тільки шефа секції Шеллєра і австр. посла Квятковского.

Державні мужі конферують.

Дня 4. ц. м. відбувся ряд політичних конференцій між державними мужами в Ґенуї. Російсько-польська виміна нот дала нагоду до конференції Чічеріна зі Скірмунтом. Обговорено російсько-польські взаємини і фінансові справи. Також чеський міністер Бенеш конферував з Чічеріном Л. Джордж приняв представників польської делеґації на конференції, що тревала годину, а також відбув конференцію з югославянським міністром Нінчічом.

Чічерін про меморіял.

Італійська преса передбачує відкинення меморіялу російською делеґацією, опираючись на інформаціях, уділених Чічеріном „Трібуні". Критикуючи меморіял, Чічерін заявив, що є він по части доказом відвороту союзників із становища, занятого дня 20. серпня. Чічерін зазначив, що уважає невластивим порушення в мемурандум справи Малої Азії обовязку збереження Росією невтральности супроти Туреччини, яка веде війну з Грецією, та постанови в справі звороту румунського скарбу і справи Бесарабії.

Російські домагання.

Чічерін і Красін переговорювали з Івенсом, хотячи довідатися щось в справі кредитів для Росії, бо від цих кредитів залежить приняття меморіялу. Погляди в справі 6. і 7-ої точки були розбіжні. Москалі є тої гадки, що навіть якби Франція і Бельгія усунулися, то инші держави будуть переговори продовжувати. Росія домагається уступки що до 1. і 7-ої точки меморіялу. Годі передвидіти, яке становище займуть инші держави. Російської відповіди надіються в понеділок.

З підкомісії праці.

В підкомісії праці принято внесення, предложені польською делеґацією. На початку наради комісії праці зложено німецьке меморандум в справі боротьби з безробіттям. В тій самій справі польський делеґат вніс проєкт, незгідний в деяких точках з німецьким. Принято проєкт польський за підставу до дискусиї, а німецьке меморандум відкинено.

Л. Джордж і Ратенав.

В часі розмови Л. Джорджа з Віртом і Ратенавом в Ґенуї цей останній спитав про можливість співпраці з англійським промислом. Л. Джордж зазначив, що перед днем 8. мая, себто перед реченцем, коли збереться репараційна комісія, не може дати відповіди на це питання. Ратенав просив Л. Джорджа о посередництво в справі порозуміння з французькою делеґацією на випадок неможливости управильнення Німеччиною рати, що припадає на день 31. мая з одної сторони, а непохитности французьких постанов з другої сторони.

Новий проєкт відшкодування?

Німецькі часописи доносять з Ґенуї про новий проєкт Л. Джорджа в справі відшкодовань, який після повороту Барту буде предложений делеґатам запрошуючих держав.

Чічерін просить Льойда Джорджа вивістися.

В розмові Л. Джорджа з Чічеріном вийшло на яву чимало противенств. М. и. Чічерін мав зажадати від Л. Джорджа, щоб заявився в справі позички для Росії та очеркнув висоту кредиту на 3 міліярди рублів в золоті.

Малі вигляди на порозуміння з совітами.

Вісконті Веноста заявив кореспондентам, що переговори з Росією мають мало виглядів на успішність, бо Росія домагається передусім державного кредиту, а таке жадання тяжке до зреалізовання, тому, що нині ніякий парлямент не ухвалить такої суми, яку представляють 2 міліярди руб. в золоті.

Німеччина одержить позичку.

Переговори о англійсько-італійську позичку для Німеччини — в сумі 20 міліярдів марок нім. — йдуть успішно вперед. Та в німецьких урядових кругах заховуються що до того з резервою.

За нафту в Баку.

Справа російських копалень нафти займає живо всіх членів конференції. Англійці стараються переконати всіх, що „Шель Комп." не має з англійським урядом ніщо спільного і не має права взагалі пертрактувати з Росією. Фактом є, що Росія запропонувала м. зими експльоатацію копалень тому Товариству, але воно пропозиції не приняло. Товариство виарендувало копальні Асербейджану, коли Росія визнала його незалежним, але після поновної окупації Асербейджану совіти знаціоналізували всю власність Т-ва „Шель", поділивши терен на 7 ґруп, які поробили з мішанини областей, що були передше під зарядом Швеції й Бельгії. Нині привернення давного стану неможливе. Тому Росія пропонує відшкодовання й віддання поодиноких ґруп під експльоатацію. Тепер шукається нової формулки, яку уложено би в тім дусі, щоби Росія дала давним експльоаторам нові концесії давної вартости. В тих конференціях грає важну ролю американський амбасадор в Римі, заступаючий фірму „Standard Oil Company".

Перед розпадом коаліції.

Англійський пресовий референт висловився перед ґазетними справоздавцями: Л. Джордж зажадав від французької делеґації рішучої децизії що до того, чи підпише меморандум до Росії без бельгійського додатку, заявляючи притім, що Франція мусить вибирати між приязню Англії і приязню Бельгії. Якщо Франція буде дальше стояти при Бельгії і тим чином розібє переговори з Росією, тоді не буде могла числити на здійснення проєкту, що передбачує редукцію та урегульовання воєнних довгів. Кождий мусітиме тоді заплатити свої довги. Свою заяву закінчив англійський пресовий референт словами: або-або!

Конець англійських уступок.

„Н. Фр. Прессе" доносить з Ґенуї: Ґенуенська конференція дійшла до критичної точки. Англія сказала вже все, що мала сказати і в своїх уступках дійшла до крайної границі. Є лише одна надія, що Бельгія в останній хвилі змінить своє становище. Як що це не станеться, дуже можливе, що Л. Джордж виїде до Льондону.

Перед закриттям конференції?

В Льондоні числяться з тим, що ґенуенська конференція може бути ві-второк закрита і на кілька місяців відложена. В тім часі має бути вислана комісія фінансових експертів до Росії.

Положення поважне.

В англійських кругах в Ґенуї зачувати, що Франція, Бельгія і Росія схильні до проєкту іменування міжнародної фінансової комісії, яка мала би бути вислана до Росії. Тимчасом конференція могла би продовжати свої наради або навіть їх перервати, одначе це не було би відложенням конференції, тільки її припиненням. Після розмови з Чічеріном Л. Джордж означив положення поважним, бо пересвідчився, як далека російська делеґація від приняття меморіялу. В справі становища Франції і Бельгії кружать чутки, що ті держави були би схильні до такого рішення в справі власности, яке відповідало би істнуючій в Англії формі 99 літного віддання в посідання. Міністер Жаспар в розмові з Барту мав признати цей проєкт за підставу до порозуміння. Барту перевів на цю тему розмову зі Сканцером і Л. Джорджем. Італійська делеґація старається всіми силами ділати в напрямі осягнення порозуміння. Сканцер відбув в тій цілі низку конференцій, а то з Л. Джорджем, Братіяну, Барту в друге з Братіяну а скінчив конференцією з Л. Джорджем.

Присилайте складки на пресовий фонд на ин. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Оцінка міжнародного положення у франц. пресі.

(Пресовий огляд за час від 22—29. квітня 1922.)

Справа Східної Галичини. — Невизначені границі від Балтійського до Чорного Моря. Польща хоче закріплення лінії. Меморіял Делеґації Української Національної Ради Східної Галичини Галицька нафта. — Признаки реалізму в Польщі — Відгомін студентської голодівки. Инші східні делеґації в Ґенуї. — Трівога ізза договору між Раковським і Ратенавом.

Париж, 29. квітня 1922.

„Le Petit Parisien" з 22. IV. доносить, що конференція амбасадорів займалася на засіданню з 21. IV. мірами, які слід підприняти в цілі введення в життя договору про границі держав центральної Европи, підписаного в Севр 10. серпня 1920 року.

„L' Echo de Paris" з 23. IV. обговорює в дописі з Ґенуї плян Льойда Джорджа про загально-европейський пакт і висказується, що одною з важних перепон сього пакту Льойд Джордж уважає об-

ставину, що границі в Східній Европі не є ще усталені, — та далі пише: „В дійсности, риський договір, який визначує польсько російську границю, не є затверджений антантою. Східна Галичина досі не признана нікому, і совіти підіймуть претенсії до неї таки в самій Генуї“

„L' Echo de Paris“ з 25. IV. пише: „...Коли Льойд Джордж бажає обговорювати в Генуї питання західних границь Росії і справу Сх. Галичини, то конференція буде мусіла потревати довший час..“

„Le Petit Parisien“ з 25. IV.: „...впевняють, що Льойд Джордж хоче скористати з обставини, що в Генуї є репрезентована уся антанта, аби вирішити остаточно деякі питання, а саме справу Східної Галичини, бо негайної розвязки того питання вимагає проєктований ним пакт...“.

„Le Matin“ з 26. IV. (допис з Генуї): „...Сьогодня ранком п. Бенеш розмовляв довго з п. Барту. Чеський премієр гадає, що загальний пакт міг би бути тут підписаний, одначе під умовою, що поперед полагоджено би всі невирішені справи Східної Европи, а саме приналежність Вильна і остаточне розмежування Польщі і Сх. Галичини...“.

„Le Petit Parisien“ з 27. IV. (допись з Генуї): „...Льойд Джордж признав, що лише в порозумінню з Францією можна вирішити европейські питання, які ожидають розвязки, як напр. питання Східної Галичини, про яке імовірно буде він говорити з п. Поанкаре після свого повороту з Генуї...“.

„L' Information“ з 28. IV. подає зміст промови Льойда Джорджа на бенкеті журналістів. Льойд Джордж сказав між иншим: „Сей перший контакт народів Европи дозволив нам познайомитися з численними джерелами можливих конфліктів. І так від Балтійського до Чорного моря нема правдивих границь; границі Польщі, Східної Галичини, України, Литви, Естонії, Фінляндії, дотепер невизначені остаточно, і кожда з них є можливою нагодою до непорозуміння. Є бажаним, щоби Генуа визначила сі кордони дефінітивно...“.

„Le Petit Parisien“ з 28. IV. доносить з Генуї, що Польща не має наміру домагатися від конференції визнання границь риського договору. Вона — мовляв звернулася з дотичним домаганням до правительств Франції, Англії і Італії, дипльоматичним шляхом і до кождої з тих держав окремо; се сталося одначе незалежно від ґенуенської конференції, бо Польща не задумує піднімати в Генуї політичних питань і польська делеґація ніколи не висказала бажання, щоби справа границь була розглянена в Генуї представниками антанти.

„L' Ere Nouvelle“ з 27. IV. і „Journal de Debats“ з 29. IV. містять отсю вістку: „На днях прибула до Генуї делеґація Української Національної Ради Східної Галичини під проводом п. Евгена Петрушевича, президента згадного тіла. Отся делеґація вручила конференції меморіял, в якому зясовано невиносиме положення її батьківщини під польською військовою окупацією. Вона покликується на рішення антанти, винесене в Спа, на основі якого представники Галичини мали бути запрошені на конференцію, проєктовану для заключення мира з Росією. Генуенська конференція є поширеним здійсненням проєкту принятого в Спа, і має на меті закріплення мира в Европі; на тій основі українсько-галицька делеґація домагається остаточного вирішення політичної долі своєї країни, шляхом визнання самостійности Сх. Галичини“.

„L' Information“ з 27. IV. згадує в кореспонденції з Генуї, що справа нафти грає визначну ролю на конференції, та що нафта Східної Галичини є предметом горячих заходів деяких фінансістів.

„L' Humanité“ з 28. IV.: „Чиж французьке правительство, бажаючи задержати Польщу по своїй стороні, не заохочує її до анексії Східної Галичини, обіцюючи свою поміч? Питання тепер, чи зможе переважити реалізм, якого признаки слідні в Польщі останніми часами, і чи Варшава віддасться з підмогою Англії праці над економічною відбудовою, чи навпаки імперіялізм Пілсудского спрямує її на Східну Галичину в напрямі обіцянок Поанкаре?“

„L' Ere Nouvelle“ з 26. IV. під заг. „Польська справедливість в Сх. Галичині“ пише:

„Одинайцять українських студетів, увязнених, ізза нестійних закидів, польською поліцією в місяці вересні 1921 р. з нагоди атентату Федака на воєводу Грабовского, розпочало після семи місяців слідчої вязниці, дня 12. квітня голодівку, для протесту проти нарочного проволікання справи польським судом, і проти знущань з боку тюремної сторожі. Трьох вязнів вже горячкує“.

„L' Information“ з 24. IV.: „...В Генуї утворилася нова російська ґрупа, зложена з Грузії, Білоруси, України, Азеберджайну і Кавказу, з напрямом ворожим большевикам. Як здається одначе, між згаданими делеґатами нема повної згоди, потрібної для успішної діяльности“...

„Le Journal“ з 28. IV. подає згадку про приїзд до Генуї делеґації, висланої Петлюрою, під проводом Ол. Шульгина. Ся делеґація відмовляє радянським представникам виступати в імени українського народу, — і заявляє готовість переняти пропорціональну часть російських довгів на випадок, коли би уряд Петрлюри прийшов до влади.

„Le Temps“ з 28. IV. трівожиться вісткою німецької преси про заключення економічного договору між Раковським і Ратенавом; той договір має передбачувати утворення німецько-українського промислового синдикату, вивінованого німецьким капіталом; він має містити теж постанову про зворот майна німецьким власникам і про зворот 400 міліонів марок довгу з часів Скоропадського. Коли сей договір увійде в життя, Німеччина заволодіє Донцем, Кривим Рогом, Маріюполем і Одесою, себто головними рудокопними і промисловими багацтвами Росії. Як вона їх ужиє? Не сумніваймося, що до приготовлення війни.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Лист Пія XI. до кард. Ґаспарі

„Оссерваторе Романо“ оголошує лист папи Пія XI. з нагоди ґенуенської конференції до кардинала Ґаспарі. В тім листі папа кладе натиск на те, що коли конференція потрафить усунути небезпеку нової війни і зайнятися відбудовою Европи, то вона матиме великі заслуги для людства і принесе користь так побідникам, як і побідженим. Порозуміння поміж побідженими і побідниками потягнуло би за собою допомогу для нещасної людности Східної Европи, винищеної війною, внутрішними борбами, релігійними переслідуваннями, голодом і пошестями. Цій людности, відділеній „з причини давного нещастя часів“ від католицької церкви, пересилає папа слова спочуття і покріплення, як також бажання, щоби вона могла „користати з тих самих дарів єдности й мира, через спільну участь у святих тайнах“.

Лист папи викликав в пресі численні коментарі. Вона стверджує, що він є вислідом змагань Ватикану до обєднання католицької і православної церкви. В звязку з цим удержуються в заграничній пресі поголоски, що поміж Ватиканом і совітами прийшло до порозуміння та що Ватикан визнав de iure совітську владу. На основі цього порозуміння, в роді конкордату, деякі монаші чини мали одержати дозвіл на побут в Росії, на відбудову церков і основання шкіл та добродійних інституцій.

Дипльоматичні представники Ватикану мають цей лист папи подати урядам усіх держав до відома.

Фраґменти лихоліття

Starostwo w Gródku Jagiellońskim.
L. 2923|22.

Gródek Jagielloński 19.4. 1922.

Lubień wielki stowarzyszenie Ukraińskie pedagogiczne towarzystwo im. Tarasa zewczenki. — Zakaz.

Do
Założycieli stowarzyszenia „Ukraińskie pedagogiczne towarzystwo im. Tarasa Szewczenki“ na ręce Wiel. ks. Jana Fedyńskiego gr. kat. proboszcza w Lubieniu wielkim

Wydział prezydyalny W jewództwa Lwowskiego reskrypiem z dnia 2. lutego 1922, l. I. 3 7796 ex 1921, zmocy § 6 lit. a. ustawy z dnia 5. maja 1869. Dz. Pr. P. 66. nie zezwolił na zawiązanie stowarzyszenia „Ukraińskie pedagogiczne towarzystwo im. Tarasa Szewczenki“ w Lubieniu wielkim, ponieważ niema rękojmi, że stowarzyszenie będzie prowadzone prawnym sposobem i że nie będzie nadużywane do celów politycznych.

O czem zawiadamiam z oznajmieniem, że nie wolno rozpocząć działalności a to pod rygorem następstw przewidzianych ustawą karną.

Radca Namiestnictwa
i kierownik Starostwa
Wrześniowski.

Виборча ординація до польського сойму.

В польському соймі почалася на днях дискусія над одним з найважніщих законів, від характеру якого залежить не тільки обличе польської державности але її будучина. Розходиться о виборчу ординацію до польського сойму і сенату; праця над проєктом тої ординації ішла в комісіях мало не цілий рік, результатом чого являється проєкт ординації прочитаний польському соймови дня 7. м. м. Провідні думки проєкту виборчої ординації є більше менше такі: виборче право мають тільки польські горожани. До виконування виборчого права вимагається постійного замешкання в певній місцевости. Виключеними від права мусять бути ті, яким можна щонебудь закинути під оглядом горожанської гідности, отже недостачу певної моральної а також умової квалфікації. Від виборця вимагається крім цього певної економічної кваліфікації. Натомісць не виключається від виборів осіб, які користають з публичної жертвенности, а це тому, що неймовірне економічне положення примусило богатьох користати з допомоги публичної жертвенности. Виключено також, практикований в других демократичних державах цензус майна і образування. Не признано чинного виборчого права військовим. У відношенню до державних урядників придержуванося постанов конституції. Ціла польська держава мала би вибрати 408 послів, то зн. один мандат припадає на 65.958 виборців. Ординація опирається на прінціпі „вязаних ліст“. Між оголошеннєм а переведеннєм виборів має проминути 7 до 8 днів. Про склад виборчих комісій рішати муть горожанські чинники, при чому з урядничих кругів судейські мають першенство перед адміністративними. Оригінальністю польської виборчої ординації був би прінціп, що пропозиція відносно складу виборчої комісії виходить від 8 найчисленнійших посольських клюбів. Неоригінальною, але доволі скомплікованою новинкою ординації є система державних ліст, примінювана останніми роками в Німеччині, Австрії і Чехословаччині. Полягає вона на тому, що істнуватимуть двоякі лісти — окружні і державні. Кожда ґрупа (партія), яка зголошує своїх кандидатів в окрузі (окружна ліста) має право зголосити свою власну лісту кандидатів як державну лісту. Отже будуть двоякі кандидати: одні, що кандидувамуть з окружних ліст і їх вибиратиме населеннє в практикований до тепер спосіб. Умовою вибору з окружної лісти буде одержаннє певного числа голосів (виборчий дільник) в наслідок чого певні партії, яких лісти не узискали числа виборчого дільника не переведуть своїх кандидатів; ті одначе, що перевели одного чи більше кандидатів матимуть надвижку невикористаних голосів. Ті голоси підуть відтак на рахунок державної лісти даної партії. По переведенню окружних виборів, спеціяльна, загально державна комісія доконає обчислення голосів, які можна приділити поодиноким „державним лістам“ і порозділює їх на конто даних партій.

Що до представлення кандидатів на державні лісти впроваджує проєкт ординації далекосяглі обмеження. Справу заступства і опорожнення мандатів полагоджено в спосіб, який не вимагає переведення доповняючих виборів.

Проєкт виборчої ординації до сенату є анальогічний з проєктом ординації до сойму. Конституційна комісія підвисшила число сенаторів із 100 на 102.

Польща.

Домагання реевакуації.

Польський делеґат в мішаній спеціяльній комісії в Мосві зложив умотивовані домагання реевакуації майна вищих, середних і фахових шкіл бувшого польського королівства і... Східної Галичини. Дотепер нема відповіди з російського боку.

Чим хоче Польща відбудувати Росію.

Польський делеґат в Союзі Народів Ашкенази вручив ґенеральному секретареви Ради Дрімонови меморіял в справі ролі Польщі в заміреній відбудові Росії. Цей меморіял підчеркує в першу чергу умови, які на думку Ашкеназого управнюють Польщу до відграння першорядної ролі в тім міжнароднім підприємстві. Виводи меморіялу зясовуються в таких точках:

1) Польща межує з Росією на просторі 1.200 км., в наслідок чого Польща має найлекшу комунікацію з Росією, 2) Поляки впевняють про найбільшу знайомість російської мови і народу. 3) Польща розпоряджає великим засобом технічних сил, які до війни брали участь в економічному життю Росії. В кінці 4) Польща має галузи промислу приноровлені до російських умов...

Польсько-литовські переговори.

З Ґенуї доносять, що Скірмунт загрожений інтервенцією держав в справі Вильна старається навязати перевори з представниками Литви.

Проєкт виборчої ординації до польського сойму.

Дня 5. ц. м. приступив польський сойм до нарад над виборчою ординацією до сойму і сенату. По прочитанню урядового проєкту ординації почалася дискусія, в якій соціялістичні посли заняли становище непримиримої опозиції.

Присилайте партійний податок на вкл. кн. ч. 5.000 „Краєвого Союза Кредитового" у Львові, Ринок 10.

Два зібрання

Свячене в „Міщанському Брацтві".

Коли хто хотів би мати перегляд свідомих рядів нашого міщанства, то повинен би був зайти в неділю до великої салі „Народного Дому", де приготовано свячене. О годині 12. в полудне за чотирма предовгими біло накритими столами засіли представники діяльного українського міщанства міста Львова в числі понад 300 осіб. Зявилися там також делеґати провінціонального українського міщанства, а саме: Тернополя, Станиславова, Перемишля, Коломиї, Чорткова, Самбора і инших міст.

Біля головного стола засіли представники політичних організацій з д-ром Володимиром Бачинським на чолі, представники економічних і фінансових інституцій під проводом сеніора Ставропигійського Інституту — д-ра Ст. Федака, дир. Земельного Банку — д-ра Л. Кульчицького, дир. Союза Кредитового — А. Гладишовського і дир. „Землі" — д-ра А. Говиковича, дальше представники культурно-освітних інституцій на чолі з головою Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка і ректором університету — д-ром Вас. Щуратом, головою „Просвіти" д-ром І. Бриком і проф. М. Галущинським. Поруч з ними засіли представники національної преси і представники инших товариств.

Свято розпочалося промовою представника консисторії о. пралата Л. Куницького, який заінавгурував прекрасний сердечно щирий настрій, який не покидав присутних до кінця свята.

Опісля промови чергувалися із співами під дірігентурою д-ра Михайла Волошина. Промовляли: голова Брацтва дир. М. Заячківський, сеніор д-р Ст. Федак, д-р В. Бачинський, проф. М. Галущинський, проф. Преторіюс, радн. Лукавецький, ректор д-р Щурат, б. міністр У. Н. Р. Корчинський, д-р І. Брик, Мих. Галібей, Евстах Ігнат і багато инших.

Коли в ході промов піднесено тоаст в честь президента Української Національної Ради Сх. Галичини д-ра Евгена Петрушевича, зірвалася на салі буря оплесків; всі зібрані повстали з місць і з захопленням відспівали національний гимн. В промовах поручено багато питань нашого національного життя, як розбудови міщанської організації в цілім краю, справу виховання ремісничо-промислової молоді, творення промислових підприємств і осередків та инших.

Одночасно заініціовано збірку на будову Міщанського Дому у Львові, яка дала несподівано високу суму, бо понад 700 тисяч мп.; також на інвалідів, інтернованих і ремісничу бурсу зібрано окремо около 120 тисячів мп.

Дивлячись на довгі ряди свідомого міщанства, малося враження, що не є це тільки традиційне свячене, але провірка організованих міщанських сил. Свято закінчилося о год. 4. по полудни, після чого відбулася конференція з делеґатами провінції над розбудовою міщанської організації.

Свячене на Городецькому передмістю.

Також на Городецькому передмістю, цьому важному середовищу національно культурного життя міста Львова, заходом Кружка УПТ. імени Б. Грінченка відбулося о год. 4. попол. спільне свячене у власній домівці при вул. Городецькій ч. 95. В двох шкільних салях зібралися члени Кружка та запрошені гості, щоби спільно провести кілька хвилин на дружній гутірці. І так пішли промови про пекучі питання нашого громадського життя. Свячене протягнулося до год. 9. вечером і полишило по собі незвичайно приємне враження. Бачилось там поруч себе й денних робітників і залізничників і трудову інтеліґенцію, обєднаних одною спільною думкою, одним змаганням в праці на користь народу.

Шевченківські свята

Концерт в честь Шевченка у Відні.

Становище музичного рецензента є по цілому світу незавидне, — та більш воно незавидне у настому, що критик при кождій нагоді стоїть перед ділємою, де покласти головний акцент у своїй оцінці, щоб, не нарушивши національного пієтизму, всеж-таки перевести річеву, фахову критику. Ми ще й дотепер рідко та майже ніколи не уладжуємо концертів, присвячених музиці як такій, а переважний контингент наших концертів має мотив національно святочний. Тому ясно, що при таких нагодах ми привикли головну вагу класти на національні почування і на все те, що має безпосередно суґестивний вплив на їх прибільшеннє, а саме на промови, деклямації, хори і т. д., коли міжтим інструментальні точки програм бувають немов тільки інтерлюдіями, малими епізодами, яких враження скоро та незамітно проминають вони були, так сказатиб, „malum necessarium". Та годі дивуватися, чому інструментальна музика повстає і розвивається у нас так пиняво. Наші компоністи знають, що пишучи вокальні твори, вони найскорше й найуспішнійше прийдуть до слова. Недостаток інструментальних творів спричинив у нас також друге, неменше лихо, а саме брак стилю в укладанню концертових програм. Щоб заповнити програму, бралося без розбору все те, що було під рукою, не вважаючи на се, чи воно з огляду на повагу хвилі або і з естетичного боку відповідне, чи ні. І так могло прийти нпр. до того, що в програму сьогорічного концерту в роковини смерти Шевченка вложено „Весільний марш" Мендельсона.

Прийшла одначе пора, що наша музична культура збогачується і збільшається, коли міжтим національна традиція застигла в своїй формі та не перестала ділати на наші уми й серця. Далека від того, щоби зривати з традицією, можу тільки висказати побажання до комітетів майбутніх концертів, щоб перед зладженням програми призадумалися хоч хвилинку над змістом поодиноких точок.

І сьогорічний концерт в 61. роковини смерти Т. Шевченка у Відні не ріжниться на перший погляд від традиційного звичаю, а всеж-таки він замітний тим, що виконувано твори переважно українські та що іструментальні продукції перейшли зі своєї епізодичної фази в е сенціональну; та треба додати, що сі останні були переважно премієрами на концертовій естраді, а чельові варіяції В. Барвінського були, о скільки не помиляюся, першим сього роду добутком нашої інструментальної літератури.

Та не з легким серцем приходиться мені писати про сей останній твір, досі недрукований, який я мала нагоду щойно раз не концерті почути. Не можу, йдучи шляхами точної аналізи, ані переносити акустичних елементів в оптичні, ані передати архитектонічних подрібностей. Можу тільки висказати настрої й асоціяції, які повстали в мені при слуханню сього твору. Далекий від останніх кличів модернізму, компоніст вибрав декляматорський стиль, зберігаючи як слід мельодійні звязки в цілому творі. Він не розбирає довго, тільки бере все те, що йому безпосередно з душі випливає. Хоч належать до катеґорії характеристичних, варіяції Барвінського — се справжня мозаїка стоячих побіч себе епізодів без трівкого наведення тематичних мотивів. Його варіяціям бракує сполучника та перетоплення їх в одну цілість. Несупокій у модульованню не дозволяє йому висловити ясно всі модуляції; на зверх виступає формальний момент модуляції без консеквентного їх поглиблення. Всеж таки вже сей твір доказує, що можемо по компоністі надіятися багато в будучности. Барвінський шукає нових шляхів і старається увільнити від чужих впливів, зраджуючи хист до індивідуального формування. Варіяції В. Барвінського грав п. Бережницький з повагою та естетичним смаком. Мягка вдача артиста виступає в кантілєні і мрійливих місцях твору, як взагалі повільні й задумчиві варіяції ішли в продукції п. Бережницького на кошт оживлених і пікантних.

Дві пісні п. Нестора Ніжанковського до слів Олеся „Жита" і „Прийди, прийди" — вносять в нашу вокальну літературу лиш о стільки щось нове, о скільки компоніст, шукаючи сам себе, старається віддалити від національного елементу. Змагаючи до умірковaного модернізму як в рисунку так і гармонічній структурі, він уриває поодинокі фрази або кінчить їх апоссіопазами полишених та нерозвязаних діссонансів. Надто рухлива фіґурація акомпаніяменту перепиняє настрій тексту. Злишні хроматичні скалі викликують несупокій, не збогачуючи музикального змісту. Таксамо basso ostinato на орґановій ноті (Orgelpunkt) Des (о скільки собі пригадую) не приближує першої пісні п. Ніжанковського до модерного неоромантизму. Стилістично зупинився компоніст між сентименталізмом епіґонів Шумана (Kücken, Curschmann і т. д.) і типом популярних московських романсів. Пісні п. Ніжанковського виконала з пієтизмом п-нна Анда Остапчук

П. Любка Колессівна відіграла дві прелюдії В. Барвінського: G-moll і Fis-dur та Мендельсона-Ліста: „Танок русалок" і „Весільний марш". Трівкий ритм, звучні півстакката та старанна детайлізація — творять зелізний капітал сеї молодої пяністки. Здаласяб більша скаля динамічних ефектів, більше мягкости в дефіренціяції тону при кантілєні та більша інтензивність у відтворюванню головних контурів твору; щойно тоді зможе собі добути її гра індивідуального профілю.

Хор „Тримбіти" під дірігентурою п. Івана Охримовича співав Стеценка „Заповіт", Людкевича „Косар" і Лисенка „Іван Гус". Всюди слідно було солідну руку дірігента й ми мали враження що раз то більше зростаючої його духової звязи з хором. Найбільше настрою принесло нам виконання Лисенкового твору, як і взагалі признати треба, що одинокі хори піддержували температуру національного свята!

Софія Дністрянська.

Відень, 11. квітня 1922.

Бучач.

Два Шевченківські концерти.

В останніх літах ще ніколи не виказував Василіянський монастир в Бучачі такої сили і далекосяжного впливу, як нині. При монастиреві утворено 4 гімназійні кляси, в яких молоді, ємкі, вас. професори образують в високо патріотичнім і релігійнім дусі сиротинську і прихожу молодь. З подивом глядить місцеве громадянство на цю працю! Обявом її є хоч би з часта давані вокально-музичні концерти. Ось і на днях 11. і 12. 3. улаштували їх учні два великі концерти з нагоди 61. роковин смерти нашого генія Тараса. В широкий програм увійшли: вступне слово, деклямації, співи і музичні продукції. Кожна точка була виконана з солідністю, чуттям і переняттям. Любо одначе було глядіти, як на сцені явилася здорова, чепурна молодь з двацяткою дивних по формі і величині інструментів. Сльози тиснулись до очей, як саля затремтіла могутними звуками своєрідної думи і тужливих стрілецьких пісень. Не знать чому більш було дивуватися: Чи малим віртуозам чи вкладові праці їх вчителів? Якби не приява старостинського комісара здавалось би, що живемо в великій, вольній сімї. По відспіванню в супроводі орхестри „Ще не вмерла" розійшлись учасники домів з сильною вірою в гарніщі дні.

НОВА ШКОЛА.

Отвирається нова вкраїнська школа. ОО. Місіонарі чина св. Ізбавителя (Редемптористи) основують її в Збоїськах на узгірю прямо Львова, в новій просторій будівлі, серед великого принадного городу.

Це буде місіонарська школа.

Прийматиметься учнів, що здали вступний іспит до першої кляси гімн., і не мають більше як 13 літ. Відповідно до будучої місійної праці, мусять це бути молодці доброго здоровля і під кожним зглядом примірні.

Наука буде подаватися в самім Інституті, власними силами. Плян наук обійматиме й виучення чужих мов.

Удержання за оплатою, так провіянтами, як і грішми після личної умови зі Зарядом Інституту.

При кінци кожного шкільного року будуть публичні іспити.

Початок року 1. вересня цего року. Зголошуватися треба чим скорше лично до Заряду Інституту.

От це нова школа, — для будучих місіонарів. Їх вижидає широка нива, спрагнена Божого слова. На них чекає просторий лан, що сягає від Кавказу по Сян, а обіймає і цілий великий Схід! Жнива великі, робітників мало!

Християнські родичі! На Вас зверта свої очи св. Церков; до Вас витягають руки міліони народу, що кличе: Посвятіть свого сина для великого діла! Хай стане з нього Христовий Апостол! Це отвирається для нього будуччина, що перетриває віки!

Заряд Інституту ОО. Редемптористів

1293 1 2 Збоїска п. Знесіне.

Дописи з краю.

Боринич, пов. Бібрка.

Віднова читальні.

Заходом о. К. Донаровича і кількох свідомих одиниць відновлено в селі читальню „Просвіти". Вибрано новий виділ, до якого увійшов о Д. як голова і Гр. Ковальчук як секретар. Технічним референтом аматорського кружка є Гр. Ониськів. Читальня, до якої вписало ся около пів сотні членів, розвивається гарно.

Рунґури, пов. Печеніжин.

Жандармський режім.

В селі повтаряються часті випадки ревізій, арештовань і катовань людей польськими жандармами. Ось один з многих фактів. В селі появилися недавно якісь відозви, о які в теперішних часах не трудно. а одна з них була прибита на церкві. Війт Федір Стефак здерії і повідомив про це жандармерію. Незабаром явився в селі жандарм Вівчорак і три дні і ночі слідив за відозвами. В тім часі збив до непамяти селян Петра Волянського і Федора Прокова та арештував Миколу Федюка, Олексу Стефака і Миколу Василюка, яких також побито і відставлено до тюрми коломийського суду, де сидять досі без переслухання.

Инший факт. Жандарм Станіслав Мофтієвич стрінув в селі жебрака невідомого назвиша і зажадав від нього леґітимації. Коли опісля старець на його домагання не висипав хліба на дорогу, жандарм завів його до хати Юрка Майчанського, де збив його, покалічив багнетом, а потім при допомозі ще одного жандарма затягнув на станицю де бідоласі забрано хліб, а самого, на пів живого, як пса викинено за двері.

Лучиці, пов. Сокаль.

Відродження села.

Вперше сього року мало село нагоду бачити кілька вистав, що відбулися заходом аматорського гуртка місцевої читальні „Просвіти". Наперед виставлено „Назара Стодолю", опісля „Ворожбита", а другого дня Великодних свят „Простака" Гоголя і „Настоящих" Бобикевича. Приготовляється вистава „Наталки Полтавки" і Шевченкове свято, які мають відбутися в половині мая. На Зелені свята плянується „Ой не ходи Грицю".

В часі Великодних свят уладжено збірку на воєнних сиріт, яка дала загальну суму 19.144 мп.

Громадянство багато завдячує тутешньому священикови-ветерано ви, о. сов. Алекс. Філевичови, що мимо своїх 80 літ, з молодечою енерґією береться до віднови каси Райфайзенки, читальні „Просвіти" і т. и. Його заходами минулого року відбулися місії оо. Редемптористів, яких успіхи завершив перемиський епископ д р Коциловський, що особисто явився в цій закутині та увійшов в безпосередний контакт з парохіянами. Населення, розрухане сильно на полі релігійно-патріотичному, кидається і в инші области, особливо молодіж. Здалося би лише конче заснувати захоронку, яка могла би сильно впливати на ублагороднення норовів населення та нищити відємні моральні наслідки війни.

Приїзжий.

Турчанщина.

Орґанізаційна робота.

Філія „Просвіти" в Турці н/С. зачала віднову просвітного життя в повіті з кінцем минулого року. Нововибраний виділ взявся до віднови просвітного життя по читальнях та заложення нових читалень. В тій цілі відносився до всьої інтеліґенції в повіті обіжниками з зазивом до просвітної роботи по селах. Та інтеліґенція в повіті не пішла за зазивом виділу і ледви чотири читальні в повіті змоглися на скликання загальних зборів.

Осередком просвітної роботи в самій Турці стала аматорська дружина філії „Просвіти" під проводом гр. Ол. Утриска. До тепер дала дружина 7 вистав, що дали значний дохід і стягають навіть селян з поблизьких сіл.

Дня 23. квітня ц. р. відсвяткувала філія „Просвіти" заходом аматорської дружини в Турці роковини смерти Т. Шевченка. Свято зачалось відспіванням „Заповіту". Опісля була промова о. Венгриновича, а відтак аматорська дружина відограла „Наталку Полтавку". Свято, що закінчилось відспіванням „Ще не вмерла", відбулось в салі польського „Сокола".

Відспівання українських гимнів дало нашим „брацям" привід до нагінки на Українців в Турці. Почались доноси, допити поліції, стягання протоколів а що найцікавійше, виділ польського „Сокола" рішив не давати салі на представлення Українцям, щоб о польські мури не відбивались слова української патріотичної пісні. Українцям відмовлено на будуче салі, що передчував виділ філії „Просвіти" і приступив до відбудови своєї знищеної воєнними подіями хати. Робота вже йде від місяця. Виділ розсилає обіжники і кличе о жертви на відбудову хати і салі, та громадянство турчанського повіта мовби сего не чуло, бо жертви пливуть дуже пиняво і дуже малі. Щоби придбати фонди на відбудову, аматорська дружина уладжувала вистави, але тепер і це неможливе. Ця обставина повинна спонукати українське громадянство турчанського повіта до складання як найбільших жертв на відбудову власної хати і салі, щоби в повіті, де Поляків 1·5 прц. а Українців 88 прц. населення, не потребували ці послідні просити о ласку. Народна честь українського громадянства в повіті Турка н/С. вимагає цего, щоби ми як няйскорше мали власну хату і салю а це може бути до місяця, як лише кождий інтеліґент і свідомий селянин зложить відповідну квоту на відбудову.

Рівночасно подаємо до відома українського громадянства в повіті Турка, що в дни 29. марта ц. р. кружок УПТ. в Турці відбув загальні збори і нововибрана Управа кружка веде акцію збирання жертв на „Рідну Школу". Громадянство повіта повинно всі жертви на адресу кружка УПТ. в Турці пересилати.

І. Ф.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Л. Джордж одиноким приятелем Франції.

Відень. (ПАТ). „Н. Фр. Пр." доносить з Льондону: Після донесень „Daily Telegraph" з Ґенуї, Л. Джордж мав сказати мерови французької делеґації, що entente cordale розлетиться, коли Франція буде підпирати Бельґію. Л. Джордж сказав, що є одиноким приятелем Франції, мимо того, що його дорадники взивали його, щоби шукав инших договорів. Закинув він Барту, що той попирає Бельґію проти Англії, хоч Англія в часі світової війни жертвувала більше від Бельґії.

Домашна війна в Китаю скінчена.

Відень. (ПАТ). „Н. Фр. Пр." з Льондону. Наслідком вмашерування військ до Пекіну, домашня війна фактично покінчена.

Війна недалеко.

Льондон. (ПАТ). В промові, виголошеній в Дербі заявив провідник англійських робітників Томас, що від 1914 р. не було так недалеко до війни, як тепер. Франція своєю політикою може викликати небезпеку для мира. Але англійський нарід має війни доволі і скаже Франції, що коли вона дальше має так поступати, то сама буде відповідати за це. Англійський нарід не візьме в цьому участи. Німеччина мусить заплатити стільки, скільки є в силі, але обовязком союзників помогти Німеччині, щоби могла відбудуватися.

Інтервенція Л. Джорджа в італійсько-югославянськім спорі.

Відень. (ПАТ.) „Н. Фр. Пр." доносить з Білгороду: Вчера попол. скликано негайно засідання Ради міністрів. Є воно в звязи із висловом Л. Джорджа про інтервенцію в італійсько-югославянськім спорі.

Інтервенція анґлійського короля.

Париж. (ПАТ.) ВКБ. Марсель Ітен пише в „Еко д'Парі", що в поінформованих кругах приписують подіям цього тижня рішаюче значіння. В Парижі говорять, що анґлійський король, котрий завтра приїде з королевою до Брукселі, ужиє свого впливу у бельґійського короля в користь такої розвязки, котра вможливила би Франції прилучитися до меморіялу. Сумнівне однак, чи це станеться. Радше можна догадуватися, що бельґійський король скористає з нагоди, щоби виявити рішучість бельґійської делеґації у намірі витривати на її становищі. — У второк має зібратися в Елізейській палаті під проводом Мільрана Рада міністрів, на котрій западуть важні ухвали.

Конференція Вірта і Ратенауа з Льойдом Джорджем.

Ґенуа. (ПАТ.) ВКБ. Вчера по пол. відбув Вірт і Ратенау у Льойда Джорджа 2-годинну конференцію. Як зачувати з німецької сторони, конференція мається продовжувати.

Для Франції все скінчиться.

Льондон. (ПАТ). Вольф. „Дейли Мейл" доносить з Ґенуї, що Барту на запит, що станеться з мировим договором, коли російська відповідь буде виминаюча, заявив: В такому разі, о скільки ходить про Францію, все скінчиться.

Італія вагається.

Берлін. (ПАТ.) Вольф доносить з Льондону: Всі часописи підчеркують нову крізу, що вибухла на ґенуенській конференції. Кореспондент „Таймс ів" Уікгем Стед доносить з Ґенуї: Поки ще були вигляди на успішні висліди конференції, доти італійська делеґація була у тісній звязи з англійською. Зате в пятницю можна було запримітити перші признаки обережности між обома делеґаціями. Декотрі італійські часописи одержали вказівки з гори, сильнійше підчеркнути приязні відносини до Франції. В суботу пополудни Сканцер запевнив Барту, що щонебудь станеться на конференції, італійсько-французькі відносини мусять остати дальше приязні.

Колиб прийшло до зірвання..

Льондон. (ПАТ.) Вольф. „Сандей Експрес" доносить з Ґенуї, що колиб прийшло до зірвання, Л. Джордж виїде з Ґенуї у второк. Совітська делеґація остала би таки дальше в Ґенуї, щоби переговорювати з иншими державами.

Сов. представник в Австрії.

Відень. (ПАТ.) Новоіменований представник совітів в Австрії А. Г. Шліхтер вручив управителеви мін. загр. справ свої повновласти.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число (62) „Громадського Вістника" з д. 9. мая 1922 сконфіскувала прокураторія за один довший уступ в передовиці „Прецедент нім.-рос. договору". (2б).

— **Усування українського елементу з Галичини.** Довідуємося, що останніми часами польські скарбові власти перенесли велику скількість урядників української народности, які опинилися в польській державній службі, поза межі Східної Галичини. Перенесені до Варшави: радник скарбу д-р Матвіяс, і секретар д-р Грицай. На Горішній Шлеськ до Мисловиць делеґовані секретарі скарбу Труш і Книш. На сих перенесеннях мабуть не скінчиться. В цей спосіб позбавляється Східну Галичину досвідченого урядничого елементу української народности, що витворює рівночасно значну прогалину серед нашої нечисленної інтеліґенції. Вкінци зазначуємо, що до державної служби у Східній Галичині приймається тепер в дуже великій скількости здемобілізованих польських військових, для оконечного цілковитого спольонізовання тутешного державного апарату.

— **Масові ревізії в Устю зел.** Дня 5. мая зїхало до Устя зеленого шістьох кінних поліцаїв з довгими піками до них прилучилося чотирох місцевих жовнірів державної поліції — і в такім складі почали переводити домашні ревізії. Насамперед перешукано хату гр. кат. парохії, де тепер живе дочка пок. о. Миколи Темницького п. Марія Ростковичева з родиною, потім переведено ревізію у місцевої модниярки і кравчині п-ни Рузі Крижановської, опісля у п. Федика-Цибульського, п. п. Галібея Павла, Михайла Федика та инших. З Устя зеленого поїхав той сам відділ у сусідні села і там переводив дальші ревізії. Чи шукали чогось, чи когось — не знати. Звичайно, що довкруги цих незвичайних ревізій зараз потворилися всілякі дивовижні леґенди, пробуючи вияснити причини ревізій. Усі ці ревізії не дали ніякого позитивного висліду.

— **Устні іспити зрілости в учительських семинарах** розпічнуться в біж. році в таких речинцях 22. мая: українські коедук. курси у Львові та прив. ж. в Станиславові, 23. мая: держ. ж. у Львові, 29. мая: держ. ж. в Кросні, Станиславові і Тернополі, 30. мая: в держ. ж. в Бережанах, 2. червня: держ. м. в Самборі, 6. червня: держ. м. у Львові, Ряшеві, Руднику і Сокали, в держ. ж. в Перемишлі і в українських семин курсах в Перемишлі, 9. червня: прив. ж. в Ряшеві, 12. червня: держ. ж в Коломиї, прив. ж. в Стрию і Самборі, 13. червня: держ. ж. в Яворові, 19. червня: держ. м. в Чорткові і Заліщиках, прив. український семин. в Станиславові, 21. червня: прив. український в Коломиї, 26. червня: прив. ж. в Бродах і Ланцуті і в прив. українськім в Яворові.

— **Злий примір.** Нам пишуть: В селі Утішкові, пов. Золочів, учитель Люшкевич вже 3 роки війтує та відграє ролю місцевого судді у вирішуванню спорів між селянами. Тим то дуже знеохотив селян до себе, бо не одному доскулив. Вкінці і він зрозумів, що не є добре жити з селянами у вічній ворожнечі і віддав свої судейські аґенди свойому заступникови Голоті. а цей полагоджує спори в спосіб давно непрактикований в культурному світі, побиваючи кождого, хто попаде йому під руки. Молодь побачила, що „можна бити", почала полагоджувати між собою спори, побиваючи себе ножами до крови.

— **Як це пояснять Українці Тисьмениці?** Дописувач „Słowa polsk." з Тисьмениці хвалиться в „Sł. p." з дня 8. мая ч. 99, що в обході польської конституції 3. мая взяла участь м. и. й „ruska muzyka" з Тисьмениці, та що врочистий вечір, який

завершував те польське свято, відбувся в салі українського Народного Дому. Не віримо — а все таки ждемо спростовання.

— **З хроніки бандитизму.** В Яворівщині арештовано Валентого Недбалу, який перед двома роками замордував в Галичі свою наречену а потім вкрав пару коней в Н. Мусякевича і втік. Цілий час від 1920 р. належав до всяких злодійських банд.

— **З морального розкладу.** Антоніна Мачковска в Лодзі дала свому мужеви затроєної кави, вкрала в нього 200.000 мп. і втікла з коханком. Та муж прийшов до себе і подав жінку до суду — В Кракові арештовано польського „сержанта" Едварда Крокоша, який крав мундури і обув з військових складів. Крадене складав у коханки, де найдено добра на міліони марок. — У Львові арештовано мин. суботи польського графа Дембіньского, який підробив собі потрібну повновласть і продав комусь тартак інж. Мілера.

— **Кровавий „І. май" у Варшаві.** Підчас маніфестаційного походу соціялістів і комуністів дня 1. мая у Варшаві прийшло до сутичок з поліцією та її агентами; скінчилося смертю одного агента й важким побиттям другого. Це все наступило через провокаційне поведення поліції, яка нападала головно Жидів. З того приводу внесли посли ППС. інтерпеляцію в польськім соймі, взиваючу мін. внутр. справ покарати надто ревних поліціянтів.

— **Автосуґґестія — новий метод лічення.** Недавно приїхав з Парижа до Льондону Еміль Куе, який створив новий метод лічення недуги; тим методом є суґґестія і автосуґґестія, ужита таким робом, як навчає цей новий „добродій людства" Вже другий тиждень викладає він способи самолічення в ріжних недугах і каліцтвах а його заходи є просто чудотворні. Багато осіб, які прийшли на його виклад в умисне заснований для навчання його теорії „куеїзму" „Інститут автосуґґестії", вийшло з салі викладів зовсім здоровими. А треба знати, що білет на салю одержують — зовсім безплатно — лише справді хорі люде, які йдуть туди з вірою в уздоровлення. На весь Льондон впущено за 2 тижні тільки 800 людей, пересічно по 30 на одну годину. По популярнім зясованню, в чому лежить суть і сила автосуґґестивного і суґґестивного лічення, Куе проходить між хорими й розпитує їх про їхні недомагання. Кождий говорить голосно про свою хоробу, бо окремо він нікого не приймає, а на слова хорого відповідає кождому: „Не журися, друже! Це все ніщо. Все буде добре!" — Еміль Куе, то бувший французький аптикар. Протягом довгої практики він сконстатував, що багато ліків приносить хорим пільгу не через свої лічничі прикмети, тільки через уроєння і віру. Перестудіювавши докладно теорію інституту автосуґґестії в Нансі, він створив свою нову теорію, яка голосить: В боротьбі волі з уроєнням побіджує звичайно те останнє, бо уроєння, то підсвідома воля, над якою важко запанувати. Одиноким середником проти шкідливої імаґінації є власне суґґестія згл. автосуґґестія. Одначе вона мусить бути ужита без участи волі й думки. Вистарчить сказати собі і повторяти більше разів механічно: Я здоров. Це на око дуже простий але й дуже тяжкий спосіб, та про його вагу й успішність свідчить хочби те, що женевський професор К. Бадунін присвячує Куе свій твір „Суґґестія й автосуґґестія", називаючи його „ініціятором і добрим чоловіком", якому людство повинно дякувати.

— **Завіщання дивака.** В Льондоні вмер недавно професор університету Жан Камбель, який лишив такий тестамент: Моє тіло має бути спалене а попіл обовязково ужитий як навіз під бараболю. Гроші з продажі майна прошу розділити між убогих атеїстів, протиалькоголіків і некурячих.

— **Залізнична катастрофа в Пізі.** Під Пізою завалився недавно під переїжджаючим особовим поїздом віядукт. Цілий поїзд впав у канал, що спричинило масову смерть і покалічення подорожних.

— **Високо літає.** англійський летун Блек, який вибирається на днях в подорож літаком довкола земської кулі Недавно зробив він для випробування свого літака таку подорож: Ранком вилетів з Льондона до Парижа, поснідав там, поробив орудки в склепах і вернув до Льондону на обід. По обіді проїхався знову до Парижа а над вечер був назад в Англії.

— **„Українська праця".** В Коломиї почав на днях виходити „незалежний, демократичний тижневик „Українська Праця" за підписом як видавця і відповідального редактора якогось Осипа Ванкевича. Перші два числа того „незалежного часопису не пустили ще надто виразної фарби. В кождому випадку підшивання під плащик „еміграції" та непримиримого „протибільшевизму" в парі з ґеографічним означенням в роді „Коломия—Польща" говорить доволі багато на тему чергової спроби ловлення риби в каламутній воді.

— **Чи поменшало людей через війну?** Німецька статистика голосить, що в світовій війні гинуло на годину пересічно 46 жовнірів. Всі воюючі держави втратили в рр. 1914—1918 таке число людей, що на кождих 5 мінут припадає одна жертва. Обчислюється загальне число упавших на 12 міліонів. не вчисляючи жертв цивільної людности. Мимо всього одначе загальне число людей не зменшилося, а противно ще й зросло, бо перед 20 літами було 1·6 міліярда людей, а нині є 1·8 міліярда. Цей зрост пояснюється надвижкою народин в порівнанню зі смертністю. Обчислено, що на кожду секунду родиться один чоловік, а вмирає лише один на кождих 1·5 сек. Тим робом в кождім році прибуває 10 міліонів людей ріжниці в користь народин.

— **Зита йде до монастиря.** Б. цісарева-вдова Зита вступає до монастиря в Сен Сесіль на острові Вайт, де вступила вже давнійше її старша сестра архикнягиня Францішка Йосифа.

— **З хроніки бандитизму.** Онодї вечером вибралося около 50 Жидів-купців на торг з Топорова до двірця Красне. По дорозі напали на них бандити з крісами та ограбили їх на суму 865.000 мп. і 123 долярів. Бандити мали лпця замазані саджею і червоною фарбою. — 3. б. м. в Сяноці напали 4 узброєні й замасковані бандити на дім Ґросмана й зрабували 70.000 мп. та дорогоцінні речі вартости пів міліона марок. — Під Ніском підпалив хтось ліс, якого 40 моргів згоріло до тла. Це власність Макса Франка.

— **Попатний інтерес.** Б Празі засновано недавно міську крематорію для палення небіжчиків. Доси мала та крематорія лише одну печ, тепер добудовують другу, бо одною не вспівають попалити трупів, які „замовляються" на цілопалення численнійше як на кладовище.

— **Австрійська еміґрація.** Перед війною вагалося число австрійських еміґрантів між 7—10 тисяч люда в рік. Дивне, що ця цифра задержалася й доси, мимо того що давна Австрія мала 50 міл. населення а теперішна 6. Більшість еміґрантів їде в північну Америку. Австрійська преса вдарила з того приводу на тревогу. Таке виселювання Австрії свідчить про велику нужду в тому краю.

— **Чічерін про царя.** В розмові з кореспондентом „Чікаго Трібюн" сказав Чічерін, що він не знає ніщо про долю дочок Миколая II., сам Миколай II. був розстріляний по приказу місцевого совіта, але подробиць тої події не знає.

— **Катастрофа в копальні.** В Соснівци в копальни „Віктор" наступив вибух, через який завалився вихід з копальні. Пятьох робітників згинуло на місци, чотирьох добуто ледви живих.

— **Не ходить їм в Австрію.** Варшавські власти ще й доси не визначили для австрійського посла мешкання, з приводу чого посол заявив, що коли в найблищих днях не одержить поміщення, верне до Відня.

— **Непрослідженні племена** людей живуть ще доси в дівич лісах полудневої Бразилії. Англійські подорожники Р. Сміт, Р. Голс і М. Сміт, які вернули недавно з Бразилії, описують свою стрічу з незнаною доси породою Індіян пів-людей, які скорше подібні до малпи як до чоловіка. Дикуни не мають ще своєї мови й не розуміють навіть найбільше примітивних знаків. Вміють тільки здобувати поживу. Накривають бедра листям, споєним на лику. Вони припровадили свої жінки, жертвуючи їх „білим", яких бояться як диких звірів. Подорожники втікли з „гостини", бо кождої хвилі боялися нападу з боку диких, але кажуть, що варто би вислати туди велику експедицію на прослідження краю, багатого в оріхові дерева, золото, плятину, мідь і залізо.

— **Хто вертає з Росії?** Між зголошеними з Росії репатріянтами, яких скількість доходить до 427.000 є 40 проц. Білорусинів, 20 проц. Поляків, 7 проц. Українців і 2 проц. Жидів.

— **Новий винахід.** Один англійський інжинір винайшов спосіб на тайну радіотелеґрафічну розмову і на упрощений спосіб кликання о поміч для загрожених кораблів.

Збірка для дітей українських еміґрантів. На руки проф. І. Огієнка надіслано далі: 1. Від Преосвященного Діонисія, Епископа Кремінецького, друга збірка в церквах Волинської епархії 26.093 мп. 2. Від Українського Педаґоґічного Товариства у Львові 50.000 мп. Разом 76.093 мп. А всього з попередними на користь дітей надіслано 446.589 мп. 50 фен.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

Позір Товмаччина!

Сими днями розпочинаємо будову повітового приюту в Товмачи.

Всі наші зусиля добути фонди на будову приюту безуспішні; крайна байдужність української інтелігенції і громад стоїть цьому на перешкоді.

Виділ Селянської Бурси ім. Маркіяна Шашкевича одержав знов дозвіл староства в Товмачи з дня 1. мая с. р. ч. 8830 на збірку в товмацькім повіті добровільних датків в грошах, збіжу, будівельних матеріялах і тяглі до перевозу матеріялів на площу будови до кінця липня с. р.

Просимо і взиваємо всі свідомі одиниці при помочи місцевих комітетів збірок і парохіяльних та громадських урядів занятися збіркою і зібрані датки переслати негайно Товариству в Товмачи.

Товмаччина так мало складає на загальні українські цілі, що аж лице лупається зі сорому перед другими повітами. Тож нехай вони бодай на місцеву ціль зложать датки. Байдужні і ворожо настроєні до сего діла будови захисту інтелігентні одиниці будемо змушені в коротці опублікувати публично, аби раз здерти з них маску.

Бльочки на збірки відобрати в Товаристві.

Селянська Бурса ім. Маркіяна Шашкевича в Товмачи.

Рух в українських товариствах.

Поміч доростаючій молоді.

При Львівській Філії Українського Краєвого „Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю" завязалася окрема Секція для несення помочі молоді обох полів, котра покінчила 14. рік життя. Секція уділяє поради і моральної та матеріяльної помочі, так молоді, котра віддається вищим студіям, як також тим, котрі покінчивши низчі школи, глядають зайняття або посади.

Секція звертається з зазивом до Українського Громадянства поперти її зусилля, а зокрема просить пп. підприємців, купців та ремісників, котрі пошукують учеників або помічників, звертатися до Секції і подавати їй до відома (кождочасно) вільні місця і посади.

Секція провадить евіденцію молоді, яка глядає посади, збирає інформації про кандидатів і помагає в вишуканню зайняття.

Ласкаві зголошення проситься слати до „Філії Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодю" для „Секції помочі доростаючій молоді" у Львові, вул. Бляхарська 11./І.

За Виділ Секції:
Блянка Баранова
голова,
Д-р Станислав Старосольський
секретар.

✝ Посмертні згадки.

Передчасна жертва.

(На могилу молодого художника Олександра Лозовського).

Недавно з Києва наспіли відомости, що перед самими Великодними Святами „якимись невідомими бандитами" задушено молодого українського художника Олександра Лозовського. Так пишуть про се газети, — коротко і без коментарів. Але скілька в сих холодних словах міститься трагедії не тільки самого молодого маляря — але й цілої української нації, яка за останні часи несе втрату за втратою з невеликого гуртка передовиків нашої культури.

Ще свіжа могила забитого свідомою рукою ворога відродження української нації художника О. Мурашка, художника такої сили і культури, що національну свідомість Його не змогли втерпіти окупанти і не змогли бачити Його при роботі, що кистю закріпляє здобутки волі і відродження нації; та коли мало цінили Його силу вороги і як показало слідство студентів Академії Мистецтв (заборонене більшевиками до закінчення) Мурашко впав від руки свідомого ворога-варвара, який смерттю Його хотів припинити розвій сучасної української культури. Офіціяльно, се ганебне вбивство називалося бандитизмом" — не дивлячись на те, що бандити навіть не обікрали жертву і залишили на нім кілька брилянтових перстенів, золотий годинник і золотий портсігар...

Оповита неясністю і підозрілістю смерть ґеніяльного графіка Юрія Нарбута, якому операція зроблена помилково і який мусів у найліпшім київськім шпиталі вмерти від закаження крови помилкової операції..

Се художники. І то відомі. Про кількох молодших, розстріляних „в ряд" на сім місці не згадую.

А з инших ділянок культури? Поет Грицько Чупринка і т. д. і т. д. Се очевидний і свідомий похід проти нашої культури, який абсолютно нічим не можна заперечити — ворогів як червоних, так і чорних.

Сі думки мені пригадалися, коли я прочитав про смерть Олексан-

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Нова филя дорожнечі.

Варшарська „Жечпосполіта“ констатує, що в найблизшому часі може забракнути хліба. З причини браку жита більша часть великих млинів не чинна. Це спричинить дальшу звижку середників поживи, і що за тим іде, домагання підвижки платень, а в консеквенції й загальну дорожнечу. Варшавський уряд боротьби з лихвою пояснює це як слідує:

Познанська дільниця продукує найкращі сорти жита і тому купці найрадше скуповували жито познанське. Крім цего польське правительство закупило 9000 вагонів жита до експорту за границю в цілі виміни за штучні навози. В цей спосіб вичерпалися скоро тамошні припаси, а незначна скількість, яка ще остала, продається тепер по дуже високих цінах. Ця обставина вплинула в консеквенції і на звижку цін жита в Конгресівці і в Галичині, хоч воно не є так добірної якости. Власники жита здержалися в продажи і вижидають в найблищих днях небувалої ще високої ціни.

Так на збіжевій біржі як і взагалі в торговли зростає ціна жита вже не кождого дня, але майже що години. І так платили на варшавській біржі дня 28. квітня б. р. о год. 10-ій рано за 100 кг. жита 14.000 мп., а того самого дня о 5 ій годині пополудни 15.200 мп. Пересічно зростає ціна кождого дня о 1000 мп. на 100 кг. Тому купецькі круги числяться поважно з конечностю спроваджування жита з Америки, яке при сегоднішнім стані валюти калькулюється дешевше, чим краєве.

Податки в совітській Росії.

Після урядового звіту комісаріяту фінансів сума державних податків, які вплинули до скарбниці по день 1. марта ц. р. виносила 94 міліярдів совітських рублів, в чім було 90 міліярдів безпосередних податків а 4 міліярди посередних. Крім цего вплинуло доходів з комунального майна і підприємств 165 міліярдів совітських рублів. Загальна сума всіх безпосередних і посередних доходів виносить около 290 міліярдів совітських рублів.

Доходи сі вплинули щойно в другій половині 1921 року, тому що в першій половині того року сі податки були скасовані. В тій добі істнував тільки промисловий податок як податок безпосередний, а акциза на вино як податок посередний. В послідних часах впроваджено нові податки а саме стемплевий, канцелярійний, на продукцію і продаж люксусових виробів, як також податок від овочевих і яринних городів. Крім цего піднесено старі норми податку промислового о чотири до сім разів. В области посередного податку впроваджено також акцизу на спірт для технічних потреб, на пиво, овочеві і мінеральні води, сіль і нафту. В і ті впливи не видержують ніякого порівнання з видатками, бо вже в лютім ц. р. виносив обіг банкнотів 27 триліонів.

Заборона вивозу.

Варшавська рада міністрів на засіданню дня 6. ц. м. рішила таку ухвалу: Рада міністрів поновлює ухвалу з 30. марта ц. р., що заборонює вивіз поза границі держави жита, пшениці, вівса, ячменю, каші, бараболь, муки, худоби, яєць і безрог. У виїмкових випадках дозвіл на вивіз повисших артикулів може бути уділений лише за згодою надзвичайного комісаря для поборювання дорожнечі. Вивозові цертифікати на ті артикули мусять бути заосмотрені підписом і печаткою тогож комісаря. Цей комісар має також додатково потвердити дозволи на вивіз повисших артикулів, видані до дня 4. мая ц. р.

Інфляція в Австрії.

Останній звіт Австро-угорського Банку з 15. м. м. виказує, що обіг банкнотів в Німецькій Австрії зріс о 14 міліярдів корон. Загалом находиться тепер в обігу 322 міліярди австрійських корон.

Менше праці — більше людей.

Як доносять польські звіти, продукція горішношлеського вугля виносила в марті ц. р. загалом 3,212.272 тон, міжтим коли в 1913 році виносила 3,567.587 тон. Сьогорічна продукція (під польською владою) в порівнанню з 1913 р. зменшилася о 10 проц., зате робітників побільшилося о 52 проц.

Огляд економічного життя у Франції

Минулий рік був роком тяжкої кризи для французького промислу і торговлі. Загальний застій діймаючо дався відчути у всіх галузях крім рільництва. Вправді ціни продуктів і платень в порівнанню з 1920 роком зменшилися, однак це не відбилося корисно ані на експорті, ані на внутрішній торговли. Противно, досвіди в послідних 3-ох місяцях ц. р. не виказують ніякої поправи на ліпше: загальна стагнація в промислі і торговлі, та мінімальний експорт.

На це зложилися ріжні обставини, між иншими робітничі страйки, яких підставою була боротьба за підвижку платень і за 8 годинний час праці. Французький промисл витворює переважно люксусові товари, на які тяжко знайти відборців в краях знищених війною і маючи слабу валюту. Про вивіз до Англії і Америки не мож було думати, бо сі краї дусяться в надмірі випродукованих у себе товарів, яких нема кому продати. Тому французькі фабриканти старалися по змозі редукувати робочі сили і їх платні, щоби в цей спосіб зменшити кошти продукції. На кожду спробу опору зі сторони робітників відповідали фабриканти льокавтом і унерухомленням фабрик.

Зредуковані заробітки і звижка цін зменшили силу купна у суспільности, що далося відчути також у внутрішній торговлі. Покупці здержувались від закупів, а це спричинило застій в торговельнім обороті.

Зате стан рільництва виказує в порівнанню з минувшими літами поліпшення Засіяна площа і абсолютна цифра зборів збільшилася, мимо цего, що в наслідок війни стратила Франція більше як 2 міл. робочих сил і що 1,800.000 гектарів ріллі знищених до тої ступені, що на 40.000 гектарах треба було навозити родючої землі.

І саме тому, що Франція це край більше рільничий і може своє запотребування в головних областях економічного життя сама заспокоїти, не відчула вона світової кризи в тій мірі, як приміром Англія

дра Лозовського. Се мій товариш по Академії. Як живого, пригадую його собі, повного сили, надзвичайного талану і глибокого відношення до справи. Се була многонадійна українська сила. Багато покладав на нього надій і небіжчик проф Нарбут.

Виконуючи в майстерні ріжні большевицькі замовлення, вони не могли не запримітити Лозовського. І я ні на хвилину не задумуюся над причиною смерти Його. „Задушено невідомими бандитами“ — я розшифровую дуже легко. Я не сумніваюся, що се свідома жертва ворога. Тільки для незнаючих київських обставин і того культурного антагонізму, який там є, се страшне вбивство може бути загадковим.

Я певен, що з часом воно виясниться і пізніще ми побачимо, який є страшний і підлий все старий і новий ворог нашого народу.

Покійник мав всього 25 років. З 1917 року. Він працював в Київській Українській Академії Мистецтв з початку в майстерні Нарбута, а пізнійше в майстерні Бойчука. Як у першого так і у другого професора був одним з перших учнів.

Його нерозцвівший талан відразу одержав правильний мистецький шлях. Те, що його професор Нарбут знайшов перед самою смертю, дано Лозовському на початках творчости і продовжувалося у проф. Бойчука, але варварська рука убийників вирвала з мистецької сімі гарячого приклонника.

О. Лозовський був графіком і в сій области ним, крім численних рисунків, осталися 3 окладинки до поезій п. Тичини, 1 окладинка до книжки Кобилянського, які уважаємо за кращі зразки сучасної української графіки.

Покійник крім чистої графіки студіював і темперу, в якій так само виказав більшу умілість, а в композиціях Лозовський був зрілим художником.

Вічна память Тобі, Дорогий Товаришу. *П. Ковжун.*

Дня 19/4 1922 р. упокоївся в 70. р. життя **о. Петро Літинський**, парох Телячого в підгаєцькім повіті, набавившись пятнистого тифу при сповнюванню своїх духовнихо обовязків. Покійний був одним з найкращих священиків і одним з найревнійших національних діячів. Задля його проповідничого хисту Ексц. Митрополит іменував його місіонарем, а громада, в котрій він через 40 літ був парохом — майже обожала його. За молодших літ брав живу участь в просвітно культурнім і економічнім життю підгаєцького повіту. Довший час був головою підгаєцької філії „Просвіти“. В останніх воєнних літах не пощадила і його судьба, бо умерло йому четверо дітий. Знеможений і безсильний старостю проживав свої останні літа в Телячім. Кождий, хто знав близше покійного, подивляв його високу духову культуру. В громадських справах удаванося виключно до Нього. Не зражали Його ніколи невдачі, або невдячність тих, для котрих була посвячена Його праця. Праця для висшого добра — це було Його гасло. Ніколи в своїм життю не шукав за почестями, або за користю і не спроневірився своїм ідеальним принціпам до останної хвилі свойого життя. Великий здвиг народа з цілої парохії і повіту випроваджував з великим жалем свойого доброго духовного отця і народного провідника і добродія на місце вічного спочинку. Нехайже рідна земля, котру Він так любив — буде Йому пером. 1312 1—1

Йосифа з Чубатих Дичковська, вдова по священику, по тяжкій недузі упокоїлася в Бозі дня 27. квітня ц. р. в Дрогобичі. В. Ї. П. 1—1

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках п.: Д р Роман Стефанович Войнилів 2000 кличе: о. Мих. Баричка Щирець, о. Миколу Миндюка Негівці, о. Йосифа Савицького катих. Стрий, Евфрозину Мацєхову учит. Сівка, Павла Дурбака Львів. о Іван Винницький Залізці 3000 кличе на довільну квоту всіх кондеканальних Отців. Стефанія Лукіянович Львів 1000 кличе: Людвику Бордун Туря велика, Стефу Комаринську Густ, Зофію Комаринську Комарно, Янину Хемчук Львів. Евфрозина Мацєхова Сівка 2000 кличе: Марію Рубчаківну учит. Томашівці, Івана Самотовку учит. Середне, Янка Шепаровича Колодіївка, о. Дм. Курдидика Цигани. о. Зеновій Маркезич Новосілки 1000. о. Юр. Плешкевич Петликівці 1000 кличе: о. Волод. Гнатова Оссівці, о. Мих. Дрогомирецького Станиславів, Волод. Майбу Селиська, п ни Матюківні Потелич. Василь Букатович, упр. школи Сороки 1000. Д-р Волод. Левицький Копичинці 1000. о. Никола Баранецький Якубова воля 1000 кличе: д-ра Івана Федака Ст. Самбір, д-ра Василя Кіцулу Самбір, о. Юрія Гошку Гординя, о. Миколу Войтовича Мокряни, о. Алексея Хтея Доброгостів.

Рідна Школа.

На „Рідну Школу“ зложили ученики III. кл. школи У. П. Т. ім. Б. Грінченка 2200 мп., а то: Ачкевич 1000, М. Кончацька і А. Горбалевич по 200, Е. Пастернак, І. Жарська, О. Скрипій, Гевак, Сех, Ситко, Завадовська і Козубовська по 100 мп. III. кл. дівочої школи УПТ. ім. Шевченка у Львові 1575 мп. і кличе всі школи УПТ., щоби зложили на „Рідну Школу“ відповідну лепту. Малим жертводавцям складаємо щиру подяку. *Головна Управа УПТ.*

ОПОВІСТКИ.

Абітурієнти академічної ґімназії з 1902 р звертають негайно подати свої адреси на руки проф. Северина Лещія (Льв., акад. ґімназ. вул. Сапіги), з уваги на товариський зїзд, плянований на 15. VI. 1922 р. — С. Лещій, М. Тершаковець. 1289 2—3

Зїзд Товаришок сем. У. П. Т. у Львові, які складали іспити зрілости в осени 1912 року відбудеться в часі Зелених Свят у Львові с. р. Всіх інтересованих проситься зголосити свою участь на адресу. Марія Кордюк-Рудницька, вул. Здоровля 12. 1316 1—3

Евген Григорій і Ірина в Лициняків Ґашинські замість повідомлення про своє вінчання, яке відбулося у Львові 29. квітня ц. р., складають 10.000 мп. (десятьтисячів мп.) для потребуючих братів з Великої України. 1298 1—1

Замість вінця на домовину свого брата і шваґра бл. п. Володимира Клосевича складають 5000 мп. на українських інвалідів Левицькі з Оброшина. 1305 1—1

Товаришів які в році 1912 здавали іспит зрілости в українській ґімназії в відділі Б в Перемишли, проситься подати свої адреси на руки д ра Василя Кашубинського Львів, вул. Домса ч. 1 в цїли скликання Товариського Зїзду. — За Комітет д р В. Кашубинський, Я. Яцкевич. 1306 1—4

Дирекція української прив. ґімназії в Долині подає до відома, що вступні іспити до I. кляси для замісцевих учеників до кляс II.—VII. відбудуться тільки перед феріями дня 1. і 2. червня — а зголоситись треба 31. мая. — Дирекція. 1308 1—1

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Дам нагороду тому, хто подасть що певного про **Семена Савчука** з Корсова коло Бродів, який служив при технічній сотні У. Г. А. в Бродах. Вістку прошу подати на адресу: Ілько Савчук Корсів поч. Лешнів. 1303 1—2

Гандзю Давидовичівну з Харкова, прошу о подання своєї адреси. Оля Волосенківна, Потоцкого 58. 1313 1—1

Дрібні оголошення.

ПРОЇЗДОМ — на короткий час знова вступив у Львів зв сний в Европі астрольоґ предсказатель НОВГОРОДСЬКИЙ точно відгадує минувше, предсказує будуччину, аналіза характеру, важні життєві поради Вул. Короля Лещинського 7, правий партер від 10—1 і 3—7 в. 1315 1—1

МАЮЧИ несповна однорічну практику глядаю нотаріяльної посади. Згол. до Адм. під „Депендент“. 1299 1—2

ЦЕГОЛЬНІ, вапнярки, ґіпсярні будує інжинір-механік ПАВЛО ДУРБАК Львів, Чарнецького ч. 26. (1197в) 1—2

Новоотворений :: МАҐАЗИН :: **А. БРАУНА** вулиця Рутовського 1.

Повідомляє отсим П. Т. відборців, що вже надійшли на теперішний сезон маркізети, воаліни, батисти, зефіри як також анґл. полотна у всіх красках. Поручає також найвибагливійші краєві і заграничні матеріяли на мужеські убрання, костюми і жіночі плащі. 1259 3—5

Добірний вибір! Ціни конкуренційні!

Позір на фірму! А. Браун Львів, вул. Рутовського 1. (камениця Шпрехера.

„Українське Письменство т. XII. 3" вийшло з друку як III. том драмат. творів І. Воробкевича. Ціна примірника оправленого у півполотно 1000 мп., ціле полотно 1200 мп. II з пересилкою о 100 мп більше. Штуки надаються до вистав. 1—2

„Зимовий вечір" драматичний етюд М. Старицького на 2 відслони. Ц на одного примірника 150 мп., з пересилкою 200 мп. Замовлення слати на адресу: КАНЦЕЛЯРІЯ ТОВ-А „ПРОСВІТА ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

СКЛАД ОЧЕЙ і ВУХОНЬ КАФЛЕВИХ рівнож всілякі роботи входячі в обсяг кафлярства виконує так в місци як і на провінції по цінах умірковaних

ВОЛОДИМИР ЧЕБУЗИНСЬКИЙ конц. майстер кафлярський в Тернополі, вул. Валова ч. 4. 1083 в своїй реальности. 8—8

Ширіть наш часопис!

УЧЕНИК гімн. глядає лекції найрадше зі шкіл народніх, приготовляє до вступних іспитів, евентуально з I. або II. кл. гімн. Зголошення прошу слати до Редакції „Гр. Вістника" під „Інструктор". 1307 1—1

ПОЗІР! Фабрика капелюхів Й. Готтліба Львів, площа Стрілецька 15 приймає жіночі й мужеські капелюхи до перероблювання після найновіщих віденських моделів. 1309 1—3

ІСПИТОВАНИЙ ДЯК безженний глядає посади. Володимир Курій, Горожанна велика, п. в місци. 1302 1—1

ПОТРЕБУЮ достави 50—100 літрів денно свіжого молока. Гачкевичева, вул. Снопківська 35, споживчий склеп. 1304 1-3

НА ПРОДАЖ: фокстерієрка 6-тижнева, малої раси, чистої крови, куртована, ціна 2 тисячі. Уряд парох. Нестанічі п. Холоїв. 1227 1—1

ПРОДАМ II. пов. велику каменицю біля готелю „Зожа" ґаз, електрика за 4.000 ам. долярів. Зголошення до Адміністрації під „Користь". 1296 1—3

МЛИНСЬКЕ каміння, машини, турбіни, трансмісії, паси, ропні мотори, льокомобілі, ґатри, по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів Баторого ч. 4. 1277в) 1—30

КОНЦЕСІОНОВАНИЙ будівничий Українець виконує всякого рода деревляні й муровані будівлі, пляни й коштосписи, може приняти управу будови або відповідну посаду. Іван Мандзюк, Яворів к. Львова у Саваринів. 1273 1—3

РЕАЛЬНІСТЬ в Самборі, середмістя, 3 партерові доми, вільне мешкання, около морґовий сад до продажі за доляри. Інформації в канцеляріі адвоката д-ра Ф. Евина Львів, вул. Бляхарська ч 8. від год. 1—3 попол. 1251 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

:-: ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ :-:

Д-ра ШИМОНА РАППАПОРТА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 17,

без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже приступній ціні. П. П. Пацієнтів з провінції 1236 полагоджується сейчас. 5—10

Надзвичайні Загальні Збори

ТОВАРИСТВА

„Академічний хор Бандурист"

відбудуться в пятницю дня 11. ц. м. о год. 7. в малій салі Муз. Тов. ім. М. Лисенка зі слідуючим денним порядком:

1. Звіт уступаючих виділових.
2. Уділення абсолюторії.
3. Вибір виділових.
4. Зміна статута.
5. Справи членства.
6. Внесення і запити,

Масляк Стефан Юрій голова. Тисовський секретар. 1300 1—2

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ва „НАРОДНИЙ ДІМ" в ЧОРТКОВІ

стоваришення зареєстр. з обмеж. порукою відбудуться дня 30. мая 1922 р. о год. 10. передпол. у власних комнатах, з слідуючим дневним порядком:

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції з діловодства за рік 1921.
3. Відчитання звіту ревізора Краєвого Союза Ревізійного у Львові.
4. Звіт Контрольної Комісії і уділення Дирекції абсолюторії.
5. Внески Надзірної Ради, що до розділу зиску з 1921 року.
6. Доповнюючий вибір 3 членів Надзірної Ради і одного заступника.
7. Вибір 3 членів, і 2 заступників Контрольної Комісії.
8. Зміна статута від § 1 до § 33.
9. Затвердження реґуляміну для Надзираючої Ради.
10. Затвердження презенційної марки для Надзираючої Ради.
11. Внески і запити членів.

Річний Звіт, річні рахунки, і білянс — є виложені в льокалю стоваришення для перегляду членам в годинах урядових.

На случай браку комплету на отсих Загальних Зборах — відбудуться другі Загальні Збори з тим самим порядком о годині 11 перед полуднем того самого дня, без огляду на число присутних.

Чортків, дня 5. мая 1922.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ:

Др Мел. Видрак в. р. голова. Др І. Гринчишин в. р. секретар. 1310 1—3

XXI.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Каси Задаткової в Стрию

стов. зар. з обм. пор. в Стрию

відбудуться дня 23. мая 1922 о год. 10 рано, а на случай браку комплету того самого дня о год. 11 рано в льокали Стоваришення в Стрию при вул. Трибунальській ч. 13.

Порядок нарад:

1. Відчитання протоколу послідних Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за час від 1916 до 1921.
3. Відчитання звіту ревізії переведеної через ревізора Краєвого Союза Ревізійного.
4. Звіт комісії ревізійної з внесенням на уділення абсолюторії Дирекції і Совітови Управляючому з діяльности і рахунків за 1916 до 1921 р.
5. Внесення Совіта на розділ чистого зиску.
6. Затвердження вибору трех членів Дирекції і трех заступників на три роки.
7. Вибір 9 членів і 3 заступників членів Совіта Управляючого.
8. Вибір 3 членів комісії ревізійної на один рік.
9. Зміна цілого статута.

Замкнення рахункові можна переглянути і провірити в бюрі Стоваришення в годинах урядових в протягу вісьмох днів перед реченцем Загальних Зборів. Совіт Управляючий Каси Задаткової в Стрию.

Стрий, дня 3. квітня 1922.

Д-р А. Гарасимів голова. Й. Левицький секретар. 1311 1—1

ПОЗІР РЕМІСНИКИ!

1280 2—10

Вже надійшов транспорт знарядів для Ковалів, Слюсарів і Столярів інж. ІВАН А. ШУМАНН ЛЬВІВ, ПАНСЬКА 23.

Оголошення

Майстри, підмайстри і фахові робітники мулярські, малярські, кафлярські, бляхарські, бетонярі, монтери, студнярі, машиністи, лякерники, тапіцери, покривачі дахів, як також підприємці будівельні, малярі церковні, бронзівники зволять у власнім інтересі подати свої адреси враз з описом життя, кваліфікацій і виконання праць Українському Технічному Товариству у Львові ул. Оссолінських ч. 6. 1314 1-3

ТУРБІНА „Кнорра" горизонтальна 25 HP комплетна, оказійно на продаж. Відомість з чемности Ринок ч. 10. Союз кредитовий. 1287 2-3

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

найновійших системів і їх складові части, прилади до кравеччини і ручних робіт поручає 980 7—10

АЛЕКСАНДЕР МАЛИМОН СКЛАД МАШИН ДО ШИТТЯ ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 а.

Приймає рівнож машини до направи.

Урядово уповноважнене до парцеляції одиноке українське :: ПАРЦЕЛЯЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО

„ЗЕМЛЯ"

стов. зар. з обм. порукою у ЛЬВОВІ, Ринок 43, ч. телеф. 533.

переводить парцеляції і приймає вкладки до обороту на 10% і висше 724 після умови. 0—?

Сел. мех. ткальня **„ПОЛОТНО"** „Ска з обм. порукою у Львові

Бюро: ЛЬВІВ Зіморовича ч. 20.

міняє лен і коноплі за полотна, цайґи, сукна.

виробляє ріжні мотузяні вироби. 1235 3—3

МЛИНИ всякого рода, вітраки будує інжинір-механік ПАВЛО ДУРБАК, Львів, Чарнецького ч. 26. 1196а) 2—2

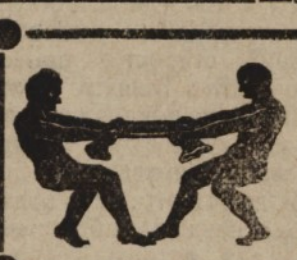

Всюди до набуття! П. Т. Відпродавцям в цілій Польщі достарчує гиґ. ґум „OLLA" лише: 1086 5—8 „Le Herax" Львів, вулиця Гетманська ч. 8.

Присилайте передплату!

Збирайте жертви на Рідну Школу.

МАШИНИ до шиття ОЛУГИ марки „SERVUS" 1285 2—5

МОЛОТІЛНІ, КЕРАТИ по приступних цінах до набуття у фірми Наґлер і Вайсман Тернопіль Руська 31.

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від вітірка дня 9. мая ц. р. тільки 3 дні т. є. до четверга 11. ц. м. включно найемоціональнійшу і дуже сензаційну драму в 6. актах п. з.

Страхіття моря і джунґлі VI. і остання серія сензаційної американської драми п. з. **„Індійський кинжал".**

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло".

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL